

Protokoll för Svartåns vattenråds styrelsemöte 22 augusti 2016

Plats: Harakers bygdegård

Närvarande: Anton Lindblad, Frans-Henrik Schartau, Sandra Burman, Susanna Hansen, Tobias Åsell, Gunnar Rosén, Henrik Berndtsson, Evelina Hassel

Utöver styrelsemedlemmarna deltog också Johan Axné (Länsstyrelsen i Västmanlands län).

Ordförande öppnar mötet

Ordförande Anton Lindblad öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

Föregående protokoll

Styrelsen gick igenom protokollet från styrelsemötet 18 maj. Några punkter följdes upp:

- Tillståndsprocessen för fiskpassager i Svartån i Västerås påbörjas nu, ett samrådsmöte har bokats i slutet av september med Länsstyrelsen.
- Vilka bidrag som kan sökas hos Länsstyrelsen för fosfordammar och andra åtgärder skulle kunna tas upp på ett styrelsemöte.
- Det har inte kommit någon inbjudan till bildande av fiskevårdsområde i nedre Svartån ännu. Vattenrådet följer vad som händer.
- Ansökan om tillstånd för vattenkraftverket i Forsby är fortfarande under framtagande och kommer troligen att skickas in under hösten.
- Det har inte skickats ut någon information om mötet 18 maj till medlemmarna, Susanna ser till att skicka ut en sådan inom kort.

Protokollet lades därefter till handlingarna.

Val av justerare

Sandra Burman valdes till justerare.

Harakers bygdegård, en presentation

Inga-Lill Karlsson, ordförande i bygdegårdsföreningen, berättade kort om bygdegården och dess historia. Bygdegården ägs sedan ett år tillbaka av bygdegårdsföreningen, innan dess har den varit prästgård och församlingsgård med Svenska kyrkan som ägare. Bygdegården finns tillgänglig att hyra (hela gården eller delar av den), det finns bland annat en bagarstuga, festlokal. 4 september är det kulturdag med försäljning med mera, kl. 11-19. Se www.haraker.se för mera info.

Resultat av recipientkontrollen 2015

Sandra Burman informerade om recipientkontrollen som genomfördes i Svartåns nedre delar under 2015. Det är tre stationer som provtas i Svartån; Svanå, Forsby och Turbinbron. Även Västeråsfjärden ingår i undersökningen som pågått sedan lång tid tillbaka och som genomförs av företaget ALcontrol sedan 2001. Målet med recipientkontrollen är att åskådliggöra större ämnestransporter och belastningar från enstaka föroreningskällor, att se vilket tillståndet är och vilka utvecklingstendenser som finns med avseende på tillförda föroreningar samt upptäcka andra eventuella störningar. Resultaten ska också kunna ligga till grund för åtgärder. Det är Mälarenergi som ansvarar för mätningarna, även några andra företag med utsläpp är medfinansiärer.

2015 var ett varmare år än normalt och nederbörden var också större än normalt (+20 %). I januari och maj var det betydligt mer nederbörd än normalt. Trots det så var årsmedelflödet lägre än normalt. När det gäller näringsämnen i Svartån var det mycket höga halter både av fosfor och av kväve, men det var god status med avseende på fosfor utom vid Turbinbron. Halten av organiskt material klassades som mycket hög och vattnet i Svartån var i medel starkt färgat. Syreförhållandena i Svartån var goda med allmänt syrerika tillstånd. Måttligt syrerikt tillstånd i och med långsammare flöde och högre vattentemperatur noterades dock sommartid vid Forsby damm.

Metallhalterna i Svartån bedömdes i allmänhet som mycket låga eller låga år 2015. Måttligt höga halter av bly och koppar vid Forsby damm och Turbinbron förekom dock. Aluminiumhalterna (årsmedel) i Svartån var högre än halter som förekommer naturligt i ytvatten. Resultaten tyder på att de förhöjda aluminiumhalterna orsakats av ökad inblandning av humus, slam och lera i ån, som även medförde förhöjda bly- och kopparhalter.

Hela rapporten finns att ladda ner på Mälarenergis hemsida ([klicka här](#)) om man vill läsa mer om resultaten.

Anton berättade att det finns arsenik i grundvattnet i Harakertrakten, det finns troligen naturligt i berggrunden.

Hur ser det ut med miljögifter i fisken? Troligen är det inte ett problem med förhöjda halter, åtminstone där Svartån är näringsrik, men det är inte undersökt.

Elfiske i Svartån 2015, presentation av resultat

Johan Axné från Länsstyrelsen deltog på mötet och berättade om vattenförvaltning och resultaten av elfiskena i Svartån 2015.

Johan inledde med en kort bakgrund om EU:s ramdirektiv för vatten och hur arbetet med vattenförvaltningen i Sverige går till. Indelning av vattenförekomster håller på att ses över, kan komma att bli flera (framför allt sjöar). De nya vattnen får i så fall också så kallade miljökvalitetsnormer som ska följas/uppnås.

De stora miljöproblemen i Svartån är övergödning och att fysiska förändringar i form av vandringshinder för fisk, indämningar, förändrade kantzoner och svämplan mm förekommer. Det finns förslag på vilka åtgärder som behöver göras för att komma tillrätta med problemen i

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikts åtgärdsprogram. Det nya åtgärdsprogrammet är under prövning av regeringen och därför är beslutet om att fastställa detta försenat.

Finns det någon "nyckel"/verktyg för gemene man för att veta vad man ska göra för den goda vattenstatusen? Nej, det gör det inte direkt. Det kanske är något för vattenrådet att informera om? LRF m fl har rådgivning för hur man ska göra för att minska sin påverkan som lantbrukare. Gårdsvisa vattenplaner med rådgivning skulle kunna vara ett sätt. Idag är jordbruket väldigt tekniskt utvecklat, leder troligen till att läckage av näringsämnen mm minskar.

Elfisket

Elfisket i Svartån 2015 genomfördes vid Falkenbergiska kvarnen, nedströms Åkestadammen, mellan Åkestadammen och Forsbydammen och i Skultuna. Elva arter påträffades totalt; björkna, färna, id, gers, lake, benlöja, stensimpa, storspigg, abborre, mört och gädda. Vid lokalen mellan Åkestadammen och Forsbydammen var det väldigt ont om fisk. Den vanligaste fångsten är mört, löja och färna. Sammantaget så är det måttlig ekologisk status på de fiskade sträckorna.

Är det olika kvantiteter mellan åren som fångas? Ja, det kan vara stor variation mellan åren.

Vilka fiskar skulle behöva finnas för att det ska vara god status? Förekomst av arter som till exempel stensimpa, öring, och nejonöga höjer den ekologiska statusen och skulle kunna användas som målarter att försöka få tillbaka i Svartån på de sträckor som blivit fysiskt påverkade och isolerade, och därmed förlorat stora delar av sin fiskfauna.

Det finns en rapport om elfiskerna 2015, den kan laddas ner på Länsstyrelsens hemsida ([klicka här](#)), det går att läsa om Svartåns lokaler på sidan 67.

Johans presentation finns på vattenrådets hemsida, under presentationer ([här](#)).

Ekonomi

Dagens saldo är 49 474 kr och medlemsavgifter från 29 betalande medlemmar har kommit in. Påminnelser har skickats ut. De som inte betalat in sina medlemsavgifter bör göra det snarast.

Avstämning av verksamhetsplanen 2016

Styrelsen gick igenom verksamhetsplanen för 2016 och gjorde följande noteringar:

Minst två temakvällar ska anordnas under året. Det möte som medlemmarna bjöds in till 18 maj (om vision, Stävresjöprojektet mm) kan anses vara en temakväll, men ytterligare en träff bör anordnas under 2016. Förslaget är att en temakväll om miljöanpassad dikning anordnas i oktober (i första hand 3 oktober, i andra hand 6 oktober). Denna träff kan samordnas med ett styrelsemöte kl 18-19, därefter tematräffen kl 19-21. Förslag på lokal är Skerikes bygdegård alternativt Stadshuset i Västerås. Fredrik Andersson, HS/LRF Arboga, kan vara en lämplig person att bjuda in som föreläsare. Susanna återkommer med lokal och mera information.

Information från styrelsen har inte skickats ut som vi utlovat, Susanna kommer att göra ett utskick med referat av styrelsemötena inom kort och också uppdatera hemsidan.

Styrelsen behöver också bli bättre på att bevaka vilka konferenser som finns att delta i.

När det gäller medlemsrekrytering så är målet att få minst 50 medlemmar. Susanna formulerar en text som kan spridas via LRF:s nätverk och skickar den till Elisabeth Pettersson som är ordförande i en av berörda LRF-lokalavdelningarna där frågan varit uppe, för vidareförmedling till andra avdelningar.

En "medlemsutmaning" kan även formuleras till vattenrådets medlemmar: varje befintlig medlem värvar en ny medlem. Denna fråga tas upp igen på nästa styrelsemöte.

Övriga frågor

Expedition "proppen"

Frans-Henrik och Anton har paddlat i Svartån för att titta på proppen i Fläcksjön, de visade bilder (ett axplock finns på vattenrådets hemsida, [klicka här](#)) från paddlingen som påbörjades norr om Fläcksjön och fortsatte ut i sjön. Själva proppen består av en vall av sediment som kan ha en viss dämningseffekt vid högre flöden.

I Gussjön har ett muddringsprojekt genomförts. Det är dock osäkert hur stor effekt en muddring skulle ha, det är väldigt liten höjdskillnad i Svartån från Hörendesjön ned till Fläcksjön. Och vad händer om man tar bort proppen i Fläcksjön, blir det höga flöden och översvämningar längre ned då? Hålldammen i Svanå finns det bara regler kring för vissa delar av året.

Även gamla landsvägsbron i Västerfärnebo besöktes. Bron dämmer områdena uppströms, ena rännan (den har två stenvalv) har växt igen.

Förslag på tema för styrelsemöte

Naturturism skulle kunna vara tema för ett styrelsemöte, att bjuda in verksamma i Svartåns avrinningsområde och diskutera vilka hinder och utvecklingsmöjligheter de ser i Svartån. Susanna har varit i kontakt med John de Jong (styrelseledamot, driver Edens garden) och fått en rad förslag på personer som man kan bjuda in till en träff. Styrelsen tar upp detta på nästa möte igen och diskuterar när det kan anordnas ett sådant möte.

Vision Svartån (i mån av tid)

Susanna visade en sammanställning av visionsarbetet, utifrån styrelsens och övriga medlemmars synpunkter som framkommit, synpunkterna har delats in i olika kategorier. Även ett förslag på vision visades, men behöver diskuteras mera. Går det att få med mer om näringarna och att hela avrinningsområdet berörs? Frågan diskuteras vidare vid nästa möte.

Laget runt (i mån av tid)

Punkten hanns inte med.

Nästa möte

Nästa styrelsemöte genomförs 3 oktober (alternativ 1) eller 6 oktober (alternativ 2) i samband med temakväll om miljöanpassad dikning. Förslag på plats är Skerike bygdegård, kl. 18.00. Susanna återkommer med bokning.

Mötet avslutas

Ordförande avslutade mötet.

Susanna Hansen

Sekreterare

Sandra Burman

Justerare

1. The first part of the document is a list of the names of the persons who have been named in the proceedings. The names are listed in alphabetical order, and each name is followed by a number indicating the page on which the name appears. The names are as follows:

Page 100-1000

Page 100-1000

Page 100-1000

Page 100-1000

Page 100-1000

Page 100-1000

Page 100-1000

Page 100-1000